

DIAGNOSTIKA IN ZDRAVLJENJE DENTOFACIALNIH NEPRAVILNOSTI

Kansky Andrej

RAST IN NEPRAVILNOSTI

- Pri obrazu moramo upoštevati in spremljati rast in razvoj kosti, hrustanca, dentoalveolarnega kompleksa in mehkih tkiv.
- Obraz se razvija v treh dimenzijah; antero-posteriorni, vertikalni in transverzalni ravnini.
- Nastanek medsebojnih razlik v razvoju med temi tremi ravninami, kaže na različne obrazne nepravilnosti.

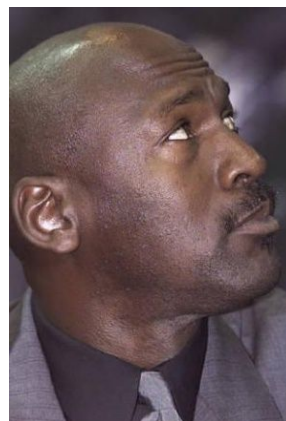
VZROKI ZA NASTANEK OBRAZNIH NEPRAVILNOSTI

- Genetske spremembe
- Kongenitalne deformacije in porodna travma
- Hormonalni vzroki
- Predhodne operacije
- Poškodbe TMS
- Težave z dihanjem
- Razvade

OSNOVNI TELESNI TIPI (Sheldon, 1950)

- astenik, piknik, atlet
- rasne značilnosti.
- značilnosti spolov

RASTNE IN RAZVOJNE POSEBNOSTI

- Kraniosinostoza, lahko povzroči malformacije na zgornjem delu obraza in posledično tudi na srednjem in spodnjem delu.
- Tortikolis lahko povzroči skrajšanje ene strani obraza.
- Zdravljenje skolioze z Milwaukee steznikom ovira rast in razvoj spodnje čeljusti.
- Kongenitalna ptoza vpliva na izgled tako zgornje kot srednje tretjine obraza.

RASTNE IN RAZVOJNE POSEBNOSTI

- Brazgotinjenje po opeklinah vpliva na razvoj mehkih in trdih tkiv.
- Različna patološka stanja mehkih tkiv, posledično povzročijo nepravilnosti v razvoju skeleta (nevrofibrom, limfangiom, hemangiom).
- Poškodba kondilarnega odrastka mandibule, povzroči napako v rasti mandibule in moteno funkcijo, posledično pride do kompenzatorne nepake tudi na zgornji čeljusti.
- Razvade - sesanje palca ali jezika povzročijo protruzijo zgornje čeljusti in odprt griz.

PREMAJHNA SPODNJA ČELJUST- mandibularni mikrognatizem

Lahko je povezan s sy, ni pa
nujno

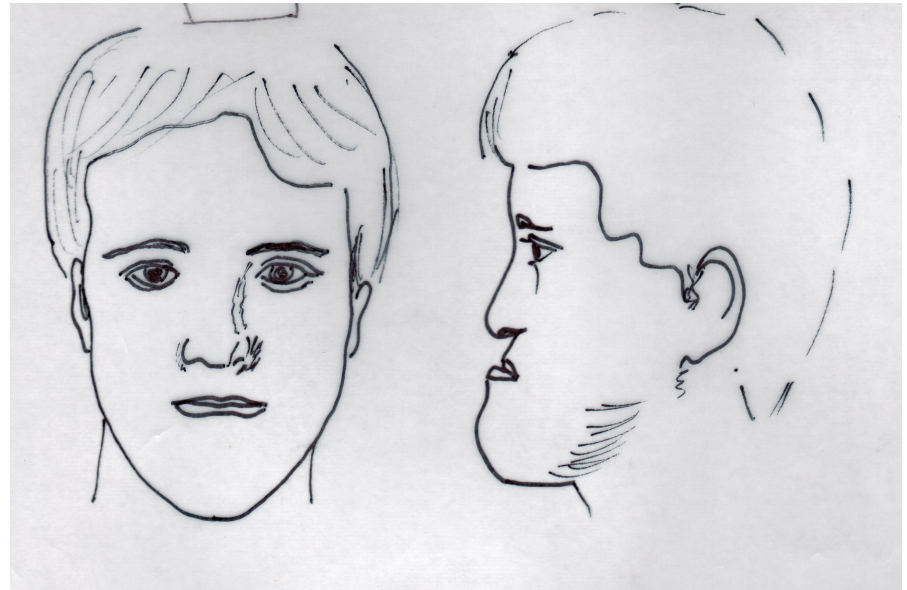
- Pierre Robin sy
- Treacher-Collins sy
- Hemifacialna
mikrosomija
- Moebius sy

PREVELIKA SPODNJA ČELJUST –

mandibularni prognatizem Lahko je povezan s sy, ni pa nujno

- Gorlynov sindrom - bazalno celični nevus sindrom
- Hemifacialna hipertrofija
- Kondilarna hiperplazija
- Progenija

PREMAJHNA ZGORNJA ČELJUST – maksilarni mikrognatizem

Lahko je povezan s sy, ni pa
nujno

- Achondroplasia
- Apert
- Dysostosis chleidocranialis
- Cruzon
- Hemifacial mikrosomia
- Shize

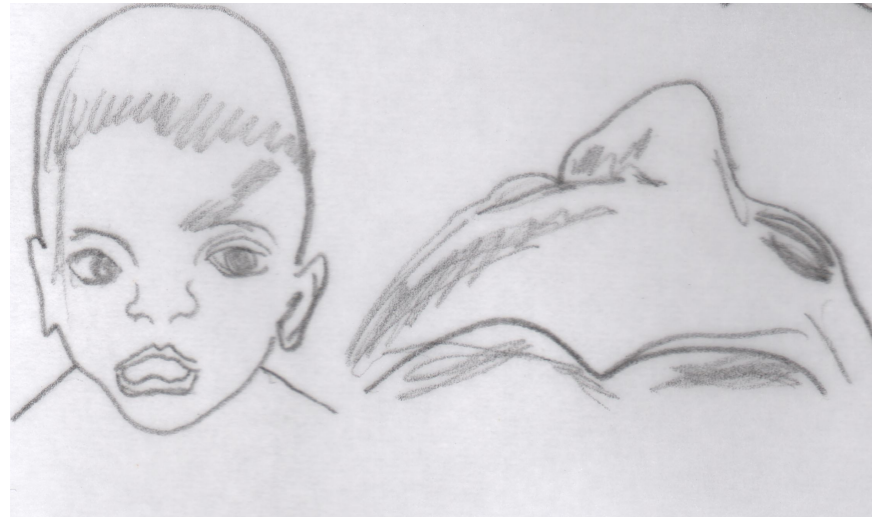
OBRAZNA ASIMETRIJA

- Hemifacialna hipertrofija
- Hemifacialna mikrosomija
- Kondilarna hiperplazija

ORBITALNE IN KRANIOORBITALNE DEFORMACIJE

- Apert
- Cruzon
- Obrazno ustno prstni
sy. tip I
- Treacher-Collins

SHIZE cheilognatopalatoshisis

- enostranska/
dvostranska
- ustnica, alveolarni
greben, trdo nebo,
mehko nebo
- ustnica
- nebo
- submukozna shiza

SHIZE Sindromi razcepljene ustnice in neba lahko vključujejo:

- Fistule spodnje ustnice
- Nenormalni palci in mikrocefaleja
- Lateralne sinehije
- Mentalno zaostalost

CRUZON 1912 (Craniofacial disostosis) – avtosomalna dominantna bolezen

- Lobanja: prezgodnje zapiranje sutur, posledično povišan intrakranialni pritisk, izgled turi in brahiocefaleje
- Oči: Proptoza, orbitalna distopija, hipertelorizem, strabizem, občasno nistagmus
- Mid face: Retruzija, vertikalno skrajšanje srednje tretjine obraza, prominenten nos, kratka zgornja ustnica, nepravilni medčeljustni odnosi, III razred.
- Problem: Postopna oslepitev, mentalna retardacija, problemi zaradi slabe zaščite očesa, deformacija srednjega dela obraza, hipertelorizem.

CRUZON (Craniofacial disostosis) –

CRUZON

Klinika za maksilofacialno in oralno k

APERT 1906 avtosomalna dominantna bolezen

- Lobanja: prezgodnje zapiranje sutur, prizadete so vse suture, posledično povišan intrakranialni pritisk, izgled turibrahiocefaleje
- Oči: Eksoftalmus, hipertelorisem, strabizem, antimongoloidni izgled očesnih rež.
- Ušesa: konduktivna naglušnost
- Obraz: Retruzija, vertikalno skrajšanje srednje tretjine obraza, Parrotov kljunast nos, razcepljeno nebo, ozko gotsko nebo, nepravilni medčeljustni odnosi, III razred, spredaj odprt griz.
- Koža: Hiperseboreja
- Okončine: Sindaktilija običajno fuzija od 2-4.
- Problem: Postopna oslepitev, mentalna retardacija, deformacija srednjega dela obraza, zraščeni prsti, deformacija lobanje, skrajšana življenska doba.

APERT

Klinika za maksilofacialno in oralno k

OBRAZNO USTNO PRSTNI SINDROM

- Na ženski spol vezan dominantno prenosljiv sindrom
- Obraz, usta: Frontalno izbočenje, neenakomerno izpadanje las, izpuščaji (milia) po obrazu, Razcepljena zg. ustnica, razcepljeno nebo, manjkajoči drugi zg. sekalec, razcepljen jezik z hamartomi, nepravilna okluzija, hipoplastični ličnici, telekantus.
- Okončine: Sindaktilija, klinodaktilija, brahidaktilija
- Problem: Mentalna retardacija, obrazno ustne deformacije, deformacije prstov.

HEMIFACIALNA MIKROSOMIJA

sy. Goldenhar

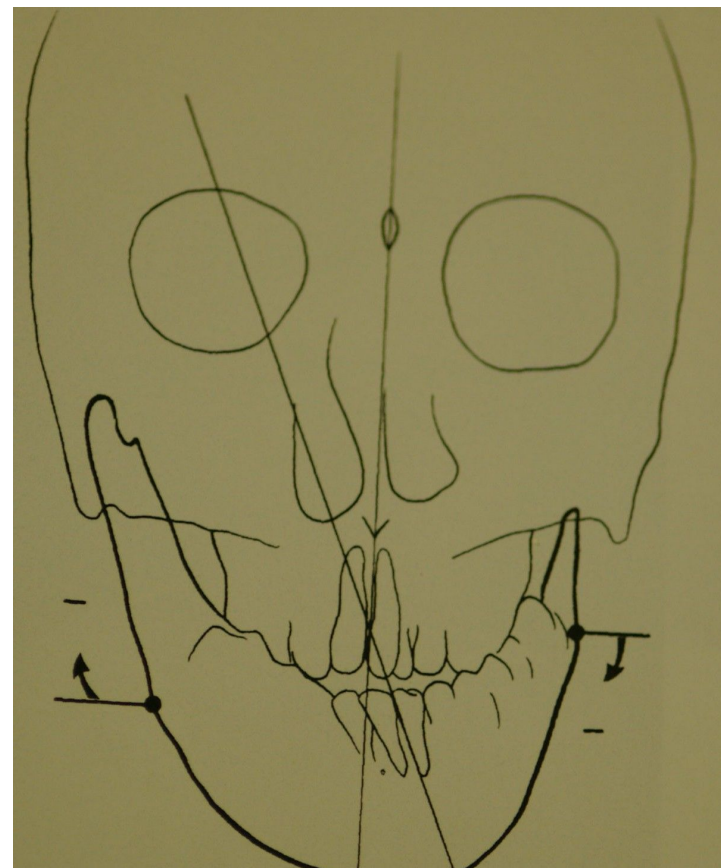
- Okulo-aurikulo-vertebralna displazija-Goldenhar 1952
- Obraz: Tridimenzionalna obrazna hipoplazija, unilateralna mandibularna hipoplazija, hipoplazija ličnega mostiča, nepravilno izraščanje zob, visoko gotsko nebo, lahko tudi razcepljeno nebo.
- Oči: Antimongoloidni očesni reži, mikrooftalmija
- Ušesa: spremenjena pina , predušesne izbokline, fistule ob ušesu, izguba sluha
- Prtoblemi: normalen intelekt, normalna dolžina življenja, gluhost, enostranska obrazna asimetrija, težave s srcem, ledvicami

HEMIFACIALNA MIKROSOMIJA

Klinika za maksilofacialno in oralno k

HEMIFACIALNA MIKROSOMIJA

Klinika za maksilofacialno in oralno k

HEMIFACIALNA MIKROSOMIJA

Klinika za maksilofacialno in oralno k

MOEBIUS SY.

(Moebius 1888)

- **Obraz:** Kot maska, paraliza 7 in 6 možganskega živca – lahko so prizadeti tudi ostali
- **Oči:** ptoza, konvergentno škiljenje (abducens), epicantic folds
- **Ušesa:** Deformacije, gluhost
- **Usta:** atrofija jezika zaradi pareze n. 12, mikrosomija, mandibularna hipoplazija.
- **Mišično skeletne deformacije** ima 30% bolnikov
- **Problemi:** Mišična šibkost, nevarnost keratitisa, protruzija ustnic.

MOEBIUS SY.

Klinika za maksilofacialno in oralno k

Treacher-Collins sy (1900)

- Avtosomalna, dominantna bolezen
- Obraz: antimongoloidna očesna reža, širok nos, hipoplastični ličnici in lična mostička, visoko nebo-lahko razcepljeno, nepravilna okluzija, hipoplastična mandibula, konkavni spodnji rob, trakasta poraščenost obraza do lica
- Oči: kolobomi
- Ušesa: Deformirana pina, provodna naglušnost bilateralno, ušesni mešički, slepe priušesne fistule.
- Problemi: gluhost, deformacije maksile, mandibule, ličnic

Treacher-Collins sy

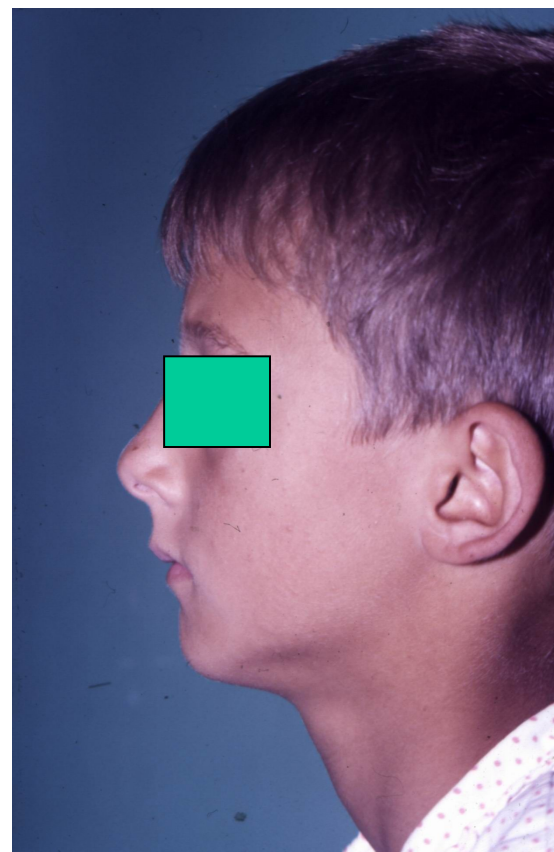
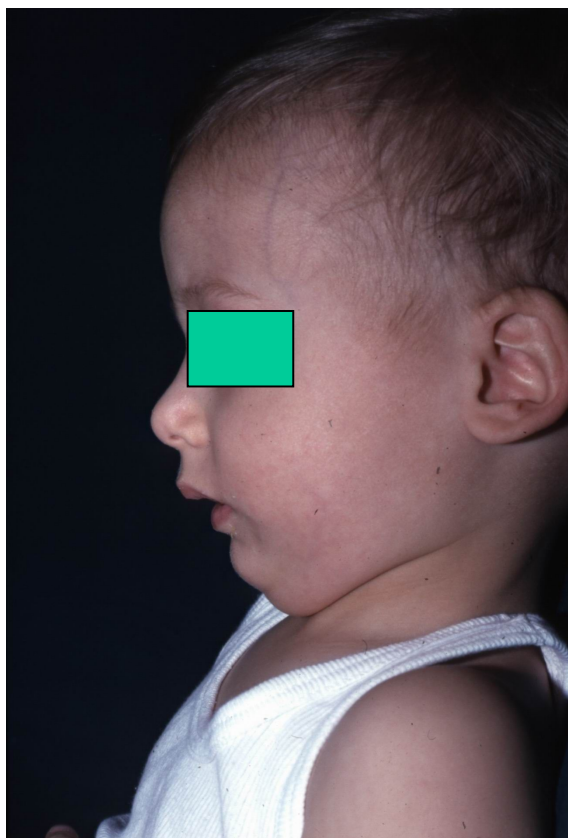

Klinika za maksilofacialno in oralno k

Pierre Robin sy (1923)

- Lobanja: Hidrocefalus in včasih, mikrocefaleja
- Usta: Razcepljeno nebo, mikrognatija, glosoptoza
- Oči: katarakta, glaukom, mikrooftalmija, odstop retine
- Ušesa: Nižje postavljena displastična, včasih gluhost,
- Problemi: Problemi s hranjenjem, dihanjem po rojstvu, razcepljeno nebo, mikrognatija.

Pierre Robin sy (1923)

KLEIDOKRANIALNA DISOSTOZA

- Brahiocefalna lobanja z frontalnim in parietalnim bočenjem
- Široka baza nosu, spuščena kolumela, gotsko nebo, pozna izrast zob, nadštevilčni zobje
- Včasih prevodna gluhost
- Nizka postava, ozka spuščena ramena, aplastični klavikuli
- Problemi: Pomankanje srednje tretjine obraza, nadštevilčni zobje.

AHONDROPLAZIJA

- Brahiocefalija, frontalno izbočenje, spuščena kolumela
- Pritlikavost s kratkimi okončinami, lordoza hrbtenice, krive noge, izbočen abdomen
- Problemi: pomankanje srednje tretjine obraza težave s hrbtenico, znaki paraplegije

KONDILARNA HIPERPLAZIJA

Klinika za maksilofacialno in oralno k

HEMIFACIALNA HIPERTROFIJA

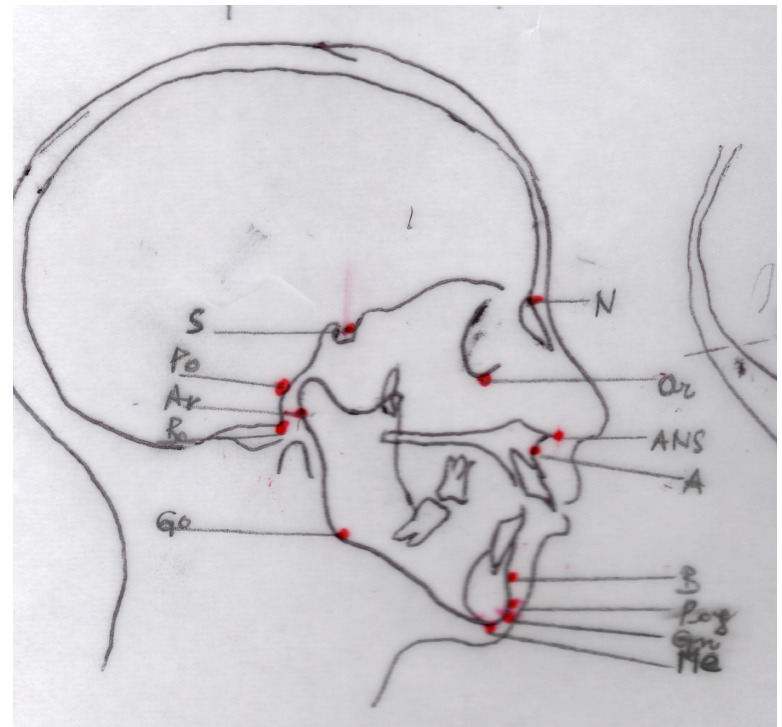
- Povečana je cela polovica obraza, skelet in mehka tkiva za razliko od kondilarne hipertrofije, kjer je spremenjena samo polovica mandibule

HEMIFACIALNA ATROFIJA

- Ne spada v to vrsto nepravilnosti
- Je degenerativno obolenje neznane etiologije

OCENA PACIENTA IN NAČRTOVANJE ZDRAVLJENJA

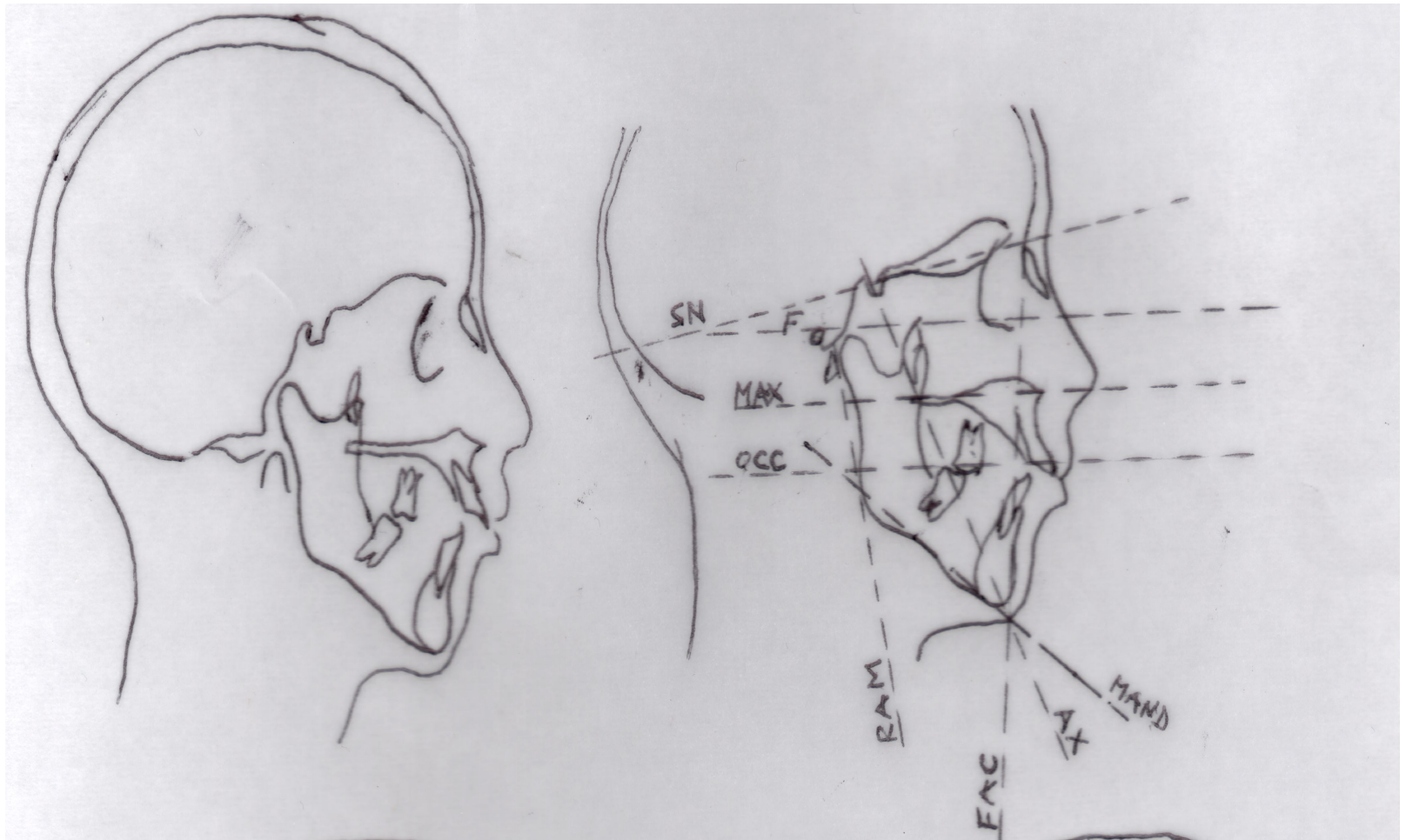
- Pregled
- Obrazna simetrija in proporci
- Intraoralni pregled
- Analiza rentgenogramov
- Analiza modelov
- Načrtovanje zdravljenja
- Informiranje pacienta

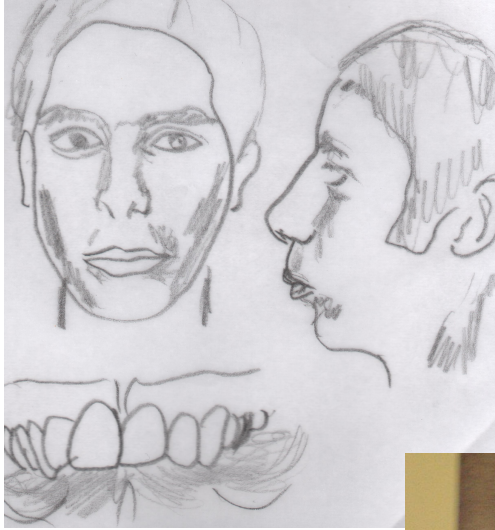
OBRAZNA SIMETRIJA IN PROPORCI

ANALIZA SKELETA

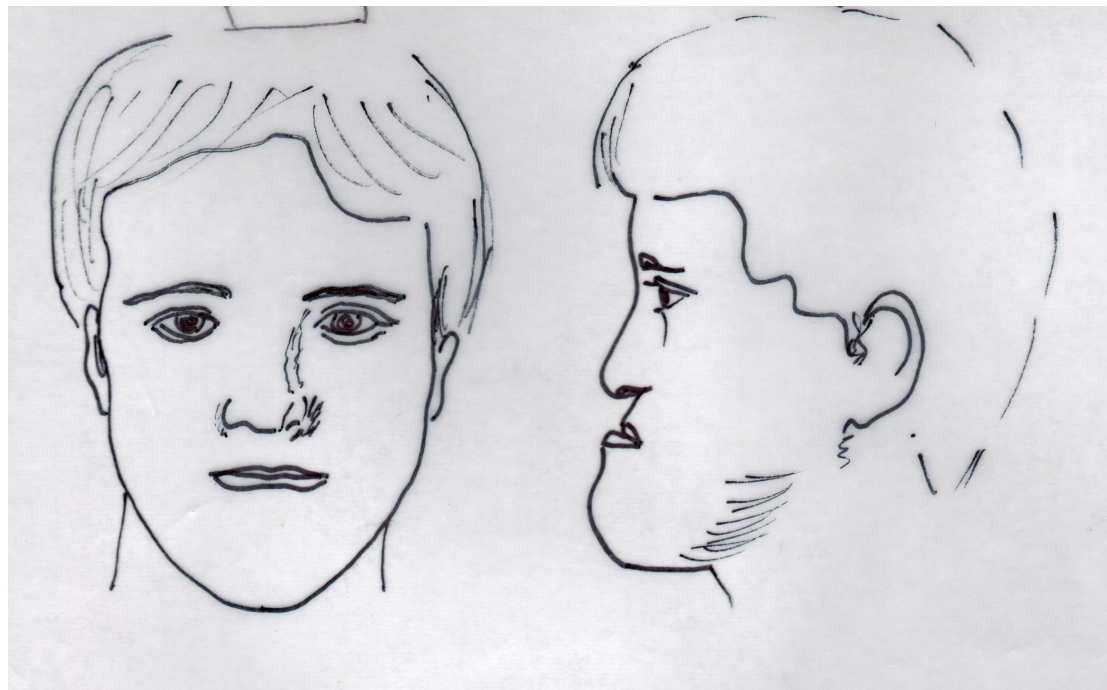
Klinika za maksilofacialno in oralno k

BULARNI MIKROGENATIZEM

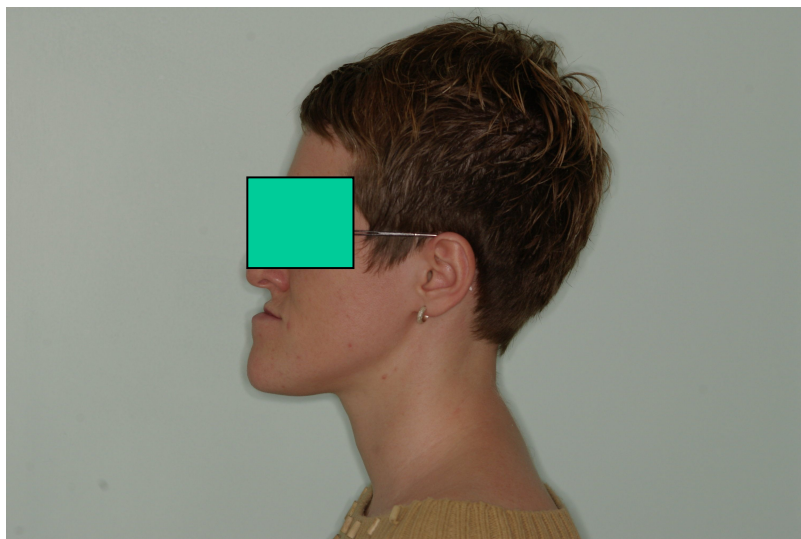

MANDIBULARNI PROGNATIZEM

Klinika za maksilofacialno in oralno k

MANDIBULARNI PROGNATIZEM

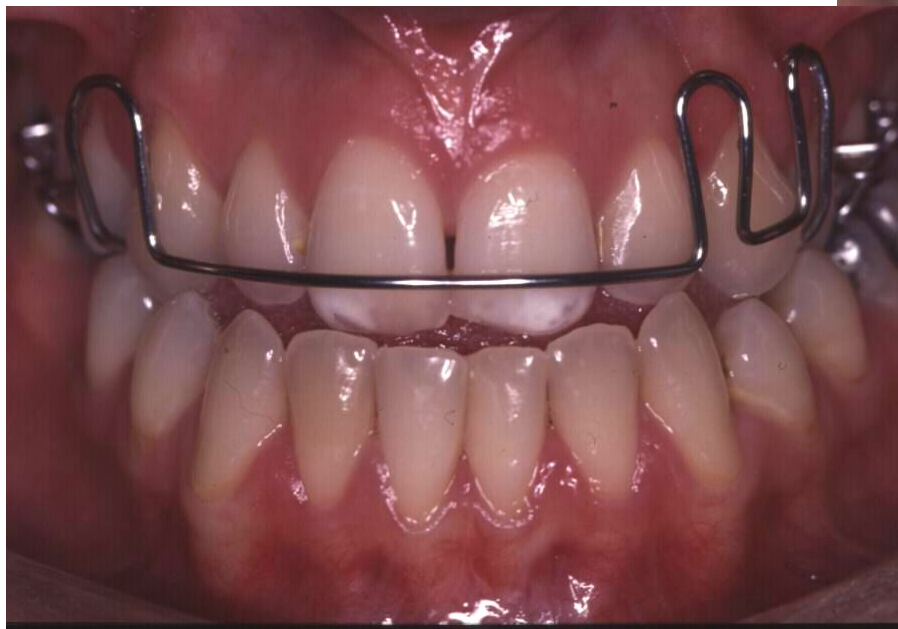
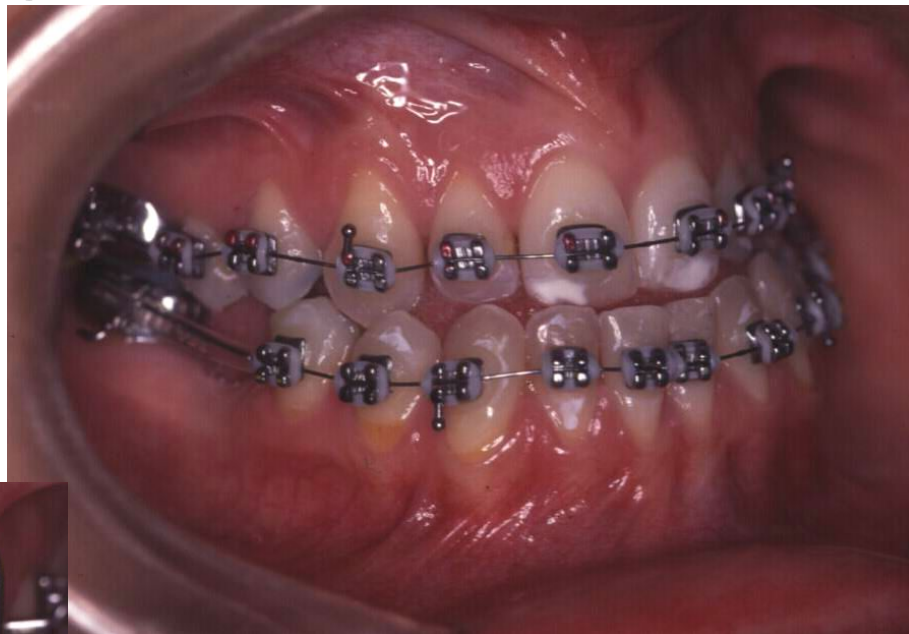

ORTODONTSKO ZDRAVLJENJE

- V času otrokovega razvoja in rasti je mogoče s pravilnimi ukrepi in vplivi na funkcijo, mehka in kostna tkiva vplivati tako, da nepravilnosti popravimo z kontrolirano usmerjeno rastjo, ob tem se posebej izkorišča rastne potenciale čeljustnic alveolarnih grebenov in zob, ter se skuša doseči stanje, ki se čim bolj približuje idealnemu.

ORTODONTSKA PRIPRAVA

facialno in oralno k

KIRURŠKO ZDRAVLJENJE

- Rutinske preiskave pred operacijo: hemogram, urin, rtg. Pulmoko, EKG, elektroliti, encimi, testi koagulacije. Če je potrebno nevrološki in oftalmološki status. Pri bimaksilarnih osteotomijah je lahko potrebna transfuzija postoperativno.
- Profilaktično predpisovanje antibiotikov pri kostni kirurgiji v ustni votlini je potrebno. Pooperativno predpisovanje steroidov je smiselno za zmanjšanje edemov po operaciji, razen v primeru latentne infekcije in pri predhodnih krvavitvah v gastrointestinalnem traktu.

ANESTEZIOLOG

- Nazotrahealna intubacija – izkušen anesteziolog!
- Nazogastrična sonda
- Zaščita oči
- Tamponada žrela
- Dvigniti glavo za 10-20°, za zmanjšanje prkrvavitve v operativnem področju.
- Hipotenzija
- Pri daljših operacijah je potreben urinski kateter, ohranjati telesno temperaturo z grelno blazino.
- Nadomeščanje tekočin.

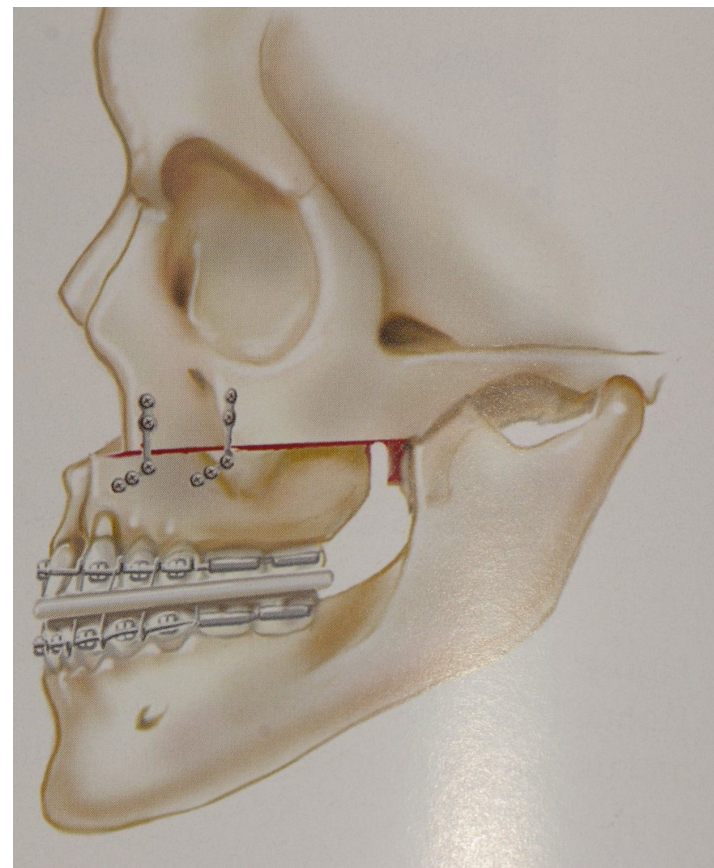
POTEK OPERACIJE

- Aplikacija lokalnega anestetika z dodanim adrenalinom
- Načrtovanje kirurških rezov tako, da ne ogrožajo prekrvavitve mehkih in kostnih tkiv
- Načrtovanje kostnih rezov
- Izvedba osteotomije
- Vstavitev okluzalne plošče, ki nam določa postavitev zob in skeleta.
- Kontrola krvavitve
- IMF
- Osteosinteza z vijaki in po potrebi s ploščicami

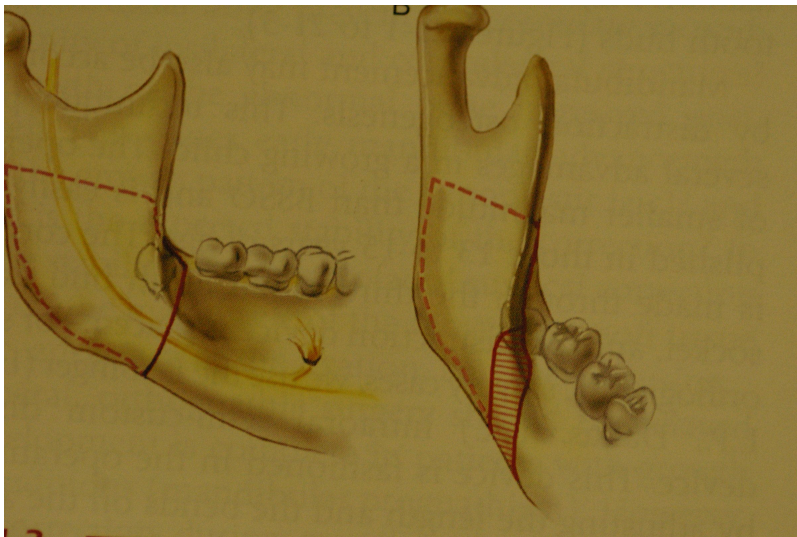
POTEK OPERACIJE

- Po osteosintezi odstraniti IMF preveriti odpiranje ust, preveriti okluzijo brez okluzijske opornice, preveriti stabilnost osteosinteze.
- Kontrola krvavitve pred šivanjem rane, namestitev aktivnih drenov.
- Šivanje drenov, šivanje rane
- Odstranitev žrelne tamponade, vizualna kontrola žrenega prostora.
- Ob zbujanju naj bo, če je le mogoče IMF odstranjen, varno ga je ponovno namestiti 6 – 12 ur po posegu.

PREMIK SKELETA ZGORNJE ČELJUSTI

PREMIK SKELETA SPODNJE ČELJUSTI

SKRB PO KIRURŠKEM POSEGU

- Kontrola vitalnih funkcij
- Skrb za rano
- Skrb za ustno higieno
- Skrb za hranjenje
- Skrb za preprečevanje recidiva

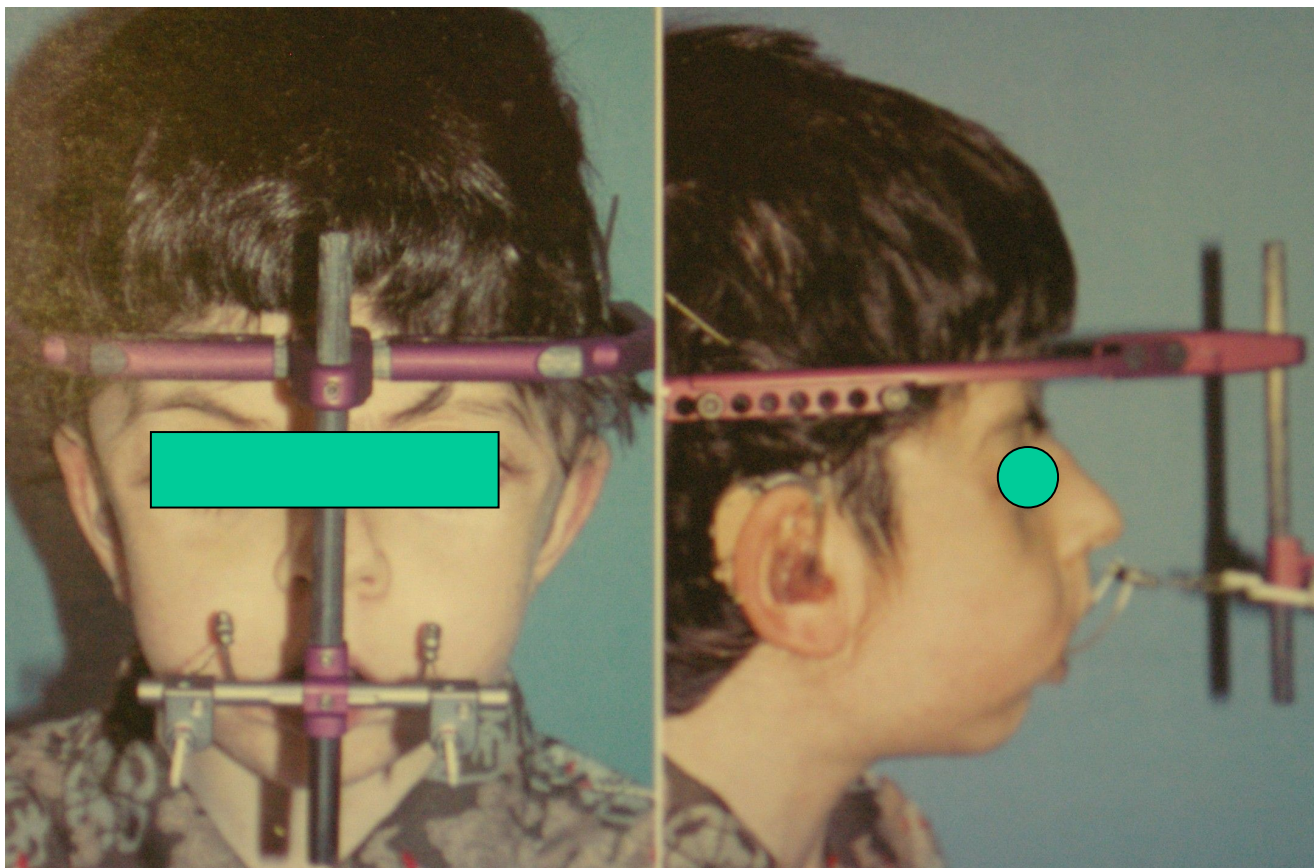
MOŽNI ZGODNJI ZAPLETI SO REDKI

- Težve z dihanjem
- Krvavitev
- Bruhanje pri IMF
- Slaba stabilnost
- Vnetje rane

POZNI ZAPLETI

- Senzibilitetne motnje 10- 20%
- Recidiv
- Težave z odpiranjem ust
- Zapleti v zvezi z ortodontskim zdravljenjem

DISTRAKCIJA OBRAZNEGA SKELETA

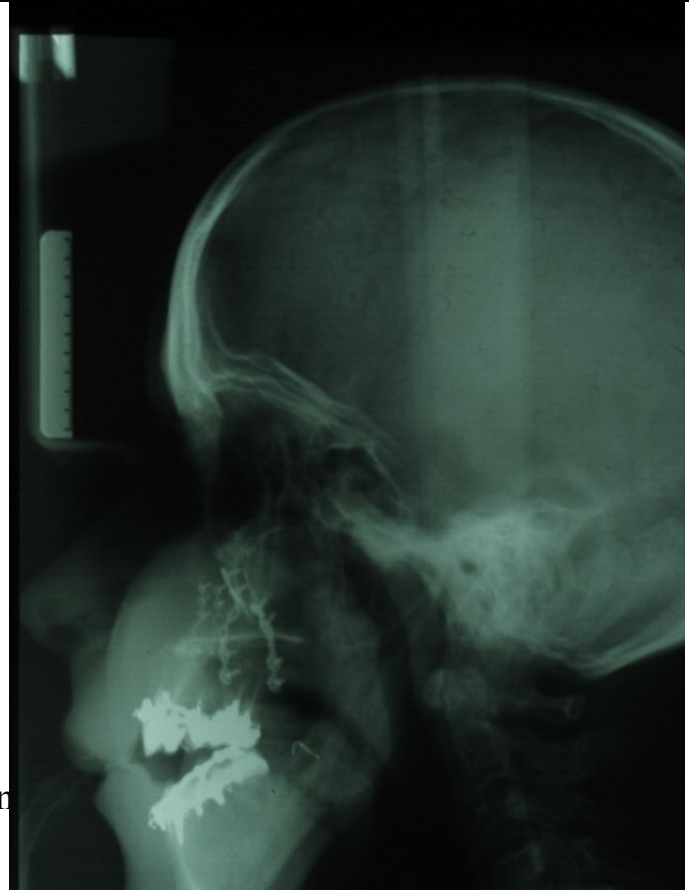
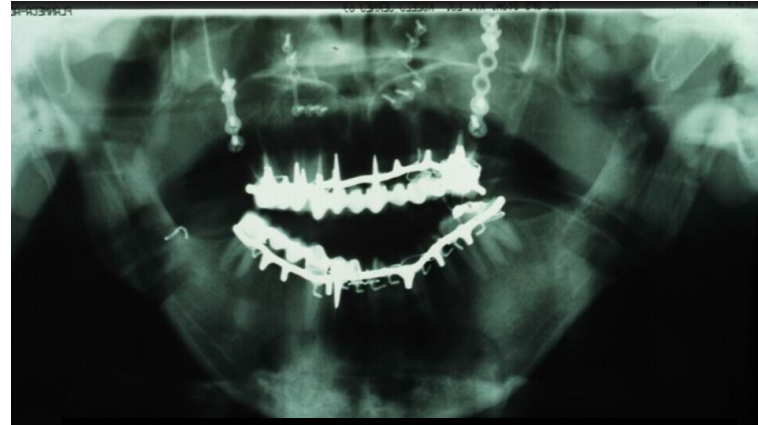
Klinika za maksilofacialno in oralno k

PRIMER

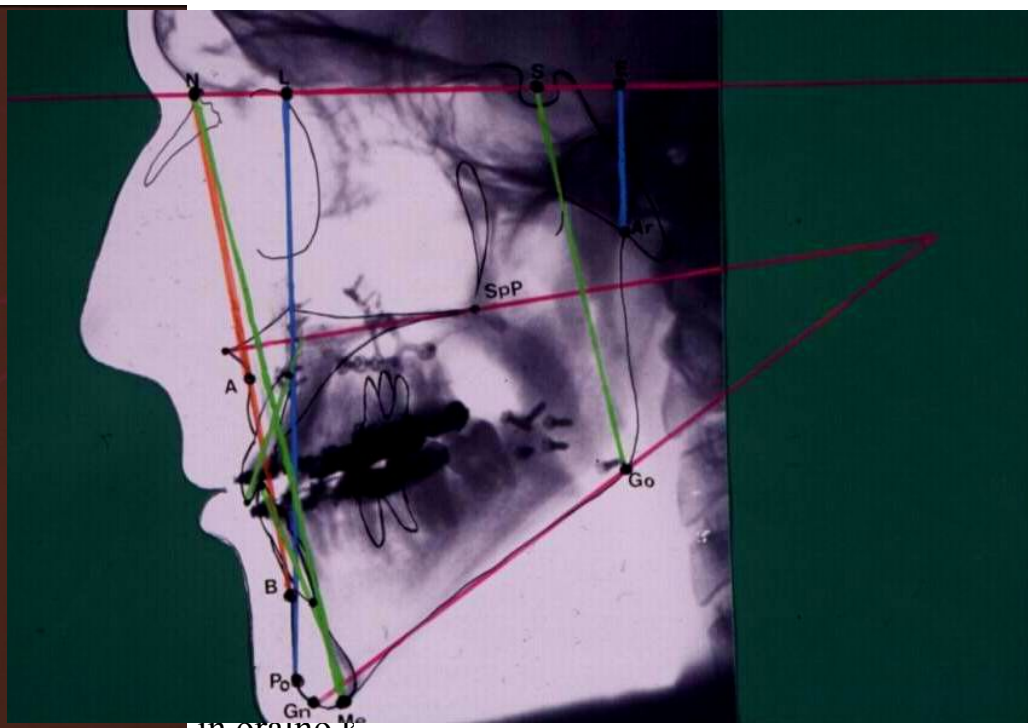
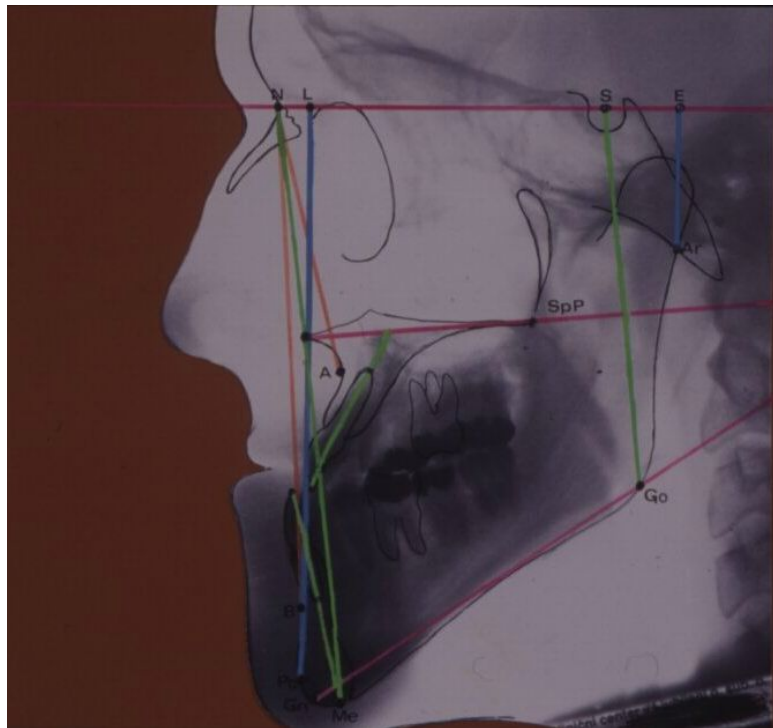
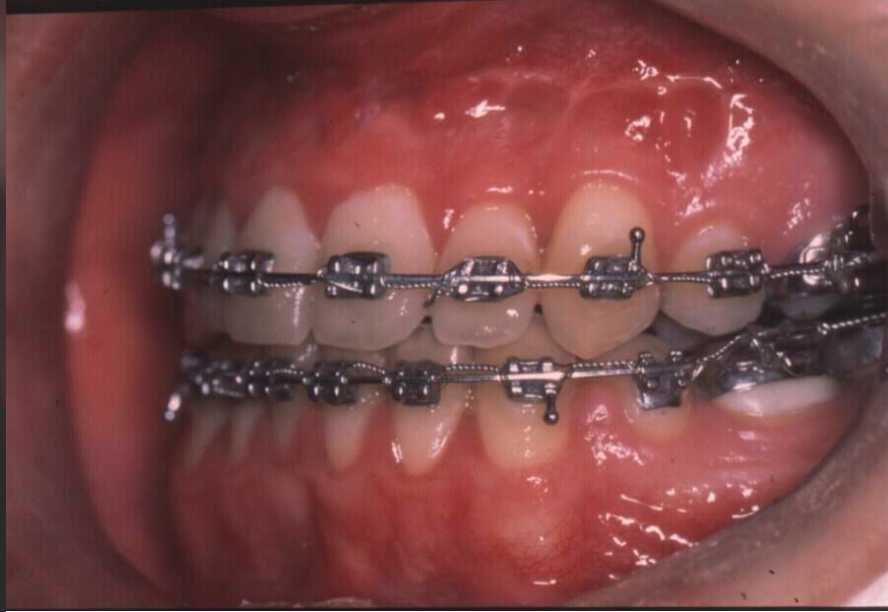
also in o

ka za maksilofacialno in oraln

o in oralno k

Клиника за максиларнамо и орално К